

«Το Σώσε»

«ΤΟ

Σώσε» του Michael Frayn το διάβασα πριν από 7-8 χρόνια στα πλαίσια των ρεπερτοριακών αναζητήσεων για το ΘΟΚ. Δεν μπόρεσα τότε να πείσω τους συναδέλφους στο Διοικητικό Συμβούλιο για τα χαρίσματά του. Το είδα ως ένα έργο με πολυεπίπεδο χιούμορ (και καταστάσεων και χαρακτήρων και φαρσικό και σατιρικό), με πολύ εύστοχη γραφή που μ' όλο το γρήγορο ρυθμό προλάβαινε να δημιουργήσει το χάος αλλά και να το οργανώσει, να προκαλέσει πανικό αλλά και να τον ελέγχει. Μου φάνηκε καλή ιδέα τότε να περάσει ο θίασος του ΘΟΚ από τη δοκιμασία της ξέφρενης ταχύτητας της σκη-

νικής δράσης και από το διπλό θεατρικό παιχνίδι που στήνει ο Frayn. Στο έργο η θεατρική πραγματικότητα διαθλάται σε δύο, στην πρώτη βλέπουμε τους ηθοποιούς ενός θιάσου της κακιάς ώρας να ενσαρκώνουν (τρόπος του λέγειν) τους ρόλους μιας ηλίθιας φαρσοκωμωδίας, «Να γδύσουμε τους ντυμένους» και στην άλλη παρακολουθούμε τους ίδιους ηθοποιούς να κατασπαράζονται στη ζούγκλα των παρασκηνίων. Το κείμενο υποσχεται και κάτι άλλο. Είναι φανερό ότι με το ανέβασμα του έργου στη σκηνή αυτόματα θα επιτυγχάνεται ένα επιπρόσθετο εφέ. Ο εκάστοτε θίασος που θα το ανεβάσει θα αποτελέσει μια τρίτη θεατρική πραγματικότητα, όπου οι πραγματικοί ηθοποιοί θα καλούνται να διαπράξουν πείραμα αυτογνωσίας, παίζοντας τις σατιρικά γενικευμένες μορφές των «ηθοποιών» - χαρακτήρων του «Σώσε».

Δεν έτυχε να το κάνει ο ΘΟΚ τότε, φέτος το ανεβάζει η ΕΘΑΛ σε σκηνοθεσία του Νίκου Αρμάου. Ο πιο άνδρος θεατρικά μήνας, ο Οκτώβρης, τελειώνει και η πρεμιέρα των Λεμεσιανών ανοίγει τη νέα θεατρική σεζόν. Η ρευστότητα που παρουσιάζει ο θίασος δυσκολεύει τη σύγκριση της παραγωγής με τις προηγούμενες. Αν δεν κάνω λάθος τα 5 από

τα 9 μέλη πρώτη φορά συνεργάζονται με το σχήμα. Τελικά, ο Νίκος Καλλής αποτελεί τη μοναδική σταθερά στις μεταμορφώσεις του θιάσου.

Το «Σώσε» είναι έργο που έτοι και «βγει» τεχνικά λειτουργεί ως σωσίβιο και κρατάει τους ηθοποιούς στην επιφάνεια της παράστασης, χωρίς να αφήνει κανένα να βουλιάξει. Το τεχνικό σενάριο του έργου είναι από μόνο του συναρπαστικό. Στην πρώτη πράξη ο «θίασος» κάνει γενική δοκιμή μετά διακοπών, στη δεύτερη παρακολουθούμε το ίδιο έργο από τα παρασκήνια και στην τρίτη όλα καταρρέουν θεαμακτικότερα. Ο «σκηνοθέτης» (πρόσωπο του «Σώσε») Τέρυ Άλεν (Μηνάς Τίγκιλης) μαθαίνει στους ηθοποιούς του ότι το να μπαίνει και να βγαίνει κανείς από τη σωστή πόρτα στη σκηνή, όπως επίσης το να βγάζει το

πίατο με τις σαρδέλες εγκαίρως, είναι η ουσία της θεατρικής πράξης. Λοιπόν, όταν βλέπει κανείς πόσες πόρτες, σαρδέλες, τρεχάματα βαρυφορτώνουν το προσωπικό τεχνικό πρόγραμμα του κάθε ηθοποιού της παράστασης και πόσος συγχρονισμός

και συντονισμός χρειάστηκε, αρχίζει να πιστεύει το «σκηνοθέτη». Μ' αυτό το μέρος της δουλειάς, ο Νίκος Αρμάος και οι ηθοποιοί του τα καταφέρνουν πολύ καλά. Η πυρετώδης κίνηση αποκτά ιδιαίτερη σημασία, επειδή αποτελεί συνεχή περάσματα από τη μια πραγματικότητα στην άλλη, από τη «σκηνή» στα «παρασκήνια».

Πιστεύω όμως ότι υπάρχει ένας σημαντικός από την άποψη του συγγραφέα και παραγνωρισμένος από τους συντελεστές της παράστασης στόχος, που επισκιάστηκε

από την κοπιαστική εργασία της τεχνικής πτυχής. Ο στόχος αυτός είναι η δημιουργία των χαρακτηριστικών γενικευμένων μορφών επαγγελματιών του θεάτρου. Οι μορφές αυτές έπρεπε να είναι τονισμένα διαγραμμένες, εύκολα αναγνωρίσιμες και στερεές, για να μη «χαλούν» μέσα στα τρεχάματα της παράστασης. Η ντόπια εμβέλειος πρωταγωνίστρια, στα πρόθυρα νευρικού κλονισμού και πέραν απ' αυτά Ντόλυ Ντάλας (Ζωή Κυπριανού), ο με υπαρξιακές ανησυχίες Φρέντι (Κώστας Καζάκας), η άμυαλη μηχανική σαν κουρδισμένη Λούσι (Μαρία Μαργέτη), ο αλκοολικός βετεράνος Γκορντόν (Νίκος Καλλής),

**NONA
ΜΟΛΕΣΚΗ**

η για όλες τις δουλειές βοηθός σκηνοθέτη Μπέτι (Χριστιάνα Αρτεμίου), ο ταλαίπωρος τεχνικός Μπόμπι (Κώστας Μενούκου), που κλείνει με το σώμα του τις απρόσμενες τρύπες στην παράσταση, το αυτί της γης η Μπελίντα (Λουκία Πρωτοπαπά), ο νευρικός εραστής Γκάρι (Νίκος Νικολαΐδης) και ο κινικός σκηνοθέτης Τέρι (Μηνάς Τίγκιλης), θα έπρεπε να έχουν πολύ πιο συγκεκριμένα σκηνικά πρόσωπα, πολύ πιο έντονα διαγραμμένες υποκριτικές φυσιογνωμίες, για να είναι πιο αισθητή και εντυπωσιακή η συχνή στιγμιαία μετάβαση στο πετσί των «ρόλων» τους στο «έργο», που το ταλαιπωρεί ο θιάσός τους. Ο Fray γράφει το έργο του για τον κόσμο του θεάτρου και δημιουργεί τύπους συλλογικούς, που ο καθένας αντιπροσωπεύει και ένα «είδος» ηθοποιού, διαχρονικό και διεθνικό, αναγνωρίσιμο για όσους έχουν δει το θέατρο από την παρασκηνιακή του όψη. Δεν είδα την απόσταση μεταξύ της κυρίας Κλάκετ και της Ντόλι Ντάλας (οι δύο ρόλοι εντός και εκτός του «έργου» της Ζωής Κυπριανού) και δεν αναγνώρισα τον τύπο της ηθοποιού που αντιπροσωπεύει η Ντόλι, ακριβώς λόγω έλλειψης της χαρακτηριστικής συγκεκριμενοποίησης στο παίξιμο της Ζωής Κυπριανού. Αυτό αφορά σχεδόν όλους τους ερμηνευτές ίσως με την εξαίρεση του Νίκου Νικολαΐδη, που δρούσε με ακρίβεια και ήταν πολύ προσεκτικός στα περάσματα μεταξύ των

δύο πτυχών του ρόλου του. Η αδυναμία στη δημιουργία ανάγλυφων σατιρικών τύπων είναι σοβαρό ελάττωμα της παραγωγής.

Ο σκηνοθέτης Νίκος Αρμάος ευθύνεται για τους πετυχημένους στόχους, αλλά και γι' αυτούς που έμειναν απείραχτοι, μια κι έχει ξανανεβάσει το έργο στην Ελλάδα. Αν ξαναθυμηθούμε τα λόγια του «συναδέλφου» του από το έργο, γνωρίζει από ποιες πόρτες να μπει και να βγει στο «Σώσε». Ο σκηνογράφος Άγγελος Αγγελή του παρέχει πολλές πόρτες για επιλογή. Ο συνθέτης Ηράκλης Πασχαλίδης και η χορογράφος Χλόη Μελίδου δημιούργησαν κατά την άποψή μου μερικά στιγμιότυπα, που εξείχαν από τα προδιαγραφμένα από το Fray στιλιστικά πλαίσια. Επίσης, το φινάλε είχε το χαρακτήρα προσθήκης, που αισθητικά διαφέρει από το σύνολο.

Η παράσταση είναι διασκεδαστική και σίγουρα θα βρει το κοινό της.

● Μετάφραση: Ξ. Καλογερόπουλου, Α. Παναγιωτοπούλου, Στ. Πασουλής. Σκηνοθεσία: Νίκος Αρμάος. Σκηνικά - Κοστούμια: Άγγελος Αγγελή. Μουσική: Ηράκλης Πασχαλίδης. Χορογραφίες: Χλόη Μελίδου. Παίζουν: Ζωή Κυπριανού, Μηνάς Τίγκιλης, Νίκος Νικολαΐδης, Μαρία Μαργέτη, Χριστιάνα Αρτεμίου, Κώστας Καζάκας, Λουκία Πρωτοπαπά, Κώστας Μενούκου, Νίκος Καλλής